

קוֹנְטְרָס

לְמוֹד זְכוּת

יְבָאָר וַיִּגְלֶה אֶת מַעַלְת הָאָדָם הַזּוֹכָה לְדוֹן אֶת פֶּל אֶחָד
וְאֶחָד לְכַף זְכוּת, וְאִיךָ שָׁזָה יַעֲזֹר לוֹ בְּכָל הָעֲנִינִים —
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, וַיִּרְבֶּה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם.

★

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן,

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נֵתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלֵב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֻכְמֵינוּ

הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ

★

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יַדֵּי

חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: מִי שְׂרוּצָה לְזָכוֹת
לְחַיֹּת חַיִּים מִיִּשְׁבִּים בְּזֶה הָעוֹלָם, רְאוּי
לוֹ לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְלַמֵּד זְכוֹת עַל
כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל הַצְּרוֹת שְׂעוּבָרוֹת
עַל הָאָדָם, הֵן רַק מַחֲמַת שְׂנֵכְנָסִים לוֹ
דְּמִיוֹנוֹת בְּמַחוֹ, כְּאֵלוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
רוּצָה אֶת רְעֵתוֹ, וּכְאֵלוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
רוּצָה רַק לְהַזִּיק לוֹ וּלְהַרְעֵ לוֹ, וּמִזֶּה
הוּא סוֹבֵל כָּל מִיָּנֵי צָרוֹת וְיִסוּרֵינָן, אֲבָל
אִם הָיָה מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְלַמֵּד זְכוֹת
עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, הָיָה נֹצֵל מֵהַכָּל,
כִּי הַלְמוּד זְכוֹת עַל זוּלָתוֹ מוֹצִיל הָאָדָם
מִכָּל צָרוֹתָיו.

(אמרי מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תפז)

קונטרס

למוד זכות

א.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר המדה היקרה של למוד זכות היא המדה הכי יפה והכי יקרה בחיי האדם בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות, וכמעט שאי אפשר לעבור את החיים בלי המדה היקרה הזאת של למוד זכות, כי עובר על כל אחד בחיים חיותו מה שעובר, וכן תמיד הוא ביחד עם אחרים, ואם לא ירגיל את עצמו ללמד תמיד זכות עליו ועליהם, אזי ישתגע מרב צרות עין או מרב קנאה ושנאה שיכנסו בו, ועל-ידי המדה היקרה הזו של למוד זכות — ללמד תמיד זכות הן על עצמו והן על אחרים, על-ידי-זה יתרחב לו לבו ודעתו, ויעבר את

ימי חייו בטוב ובנעימים; אשרי מי שדן תמיד את עצמו ואת אחרים לכף זכות; ורבנו הקדוש הפליג במעלה היקרה הזו יותר מהכל, ואמר, שכלל היהדות תלוי במדה היקרה הזו של למוד זכות, (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפ"ב) לדון את עצמו ואת אחרים תמיד לכף זכות.

ב.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כמו שדרך הקדוש ברוך הוא להביט רק על הטוב שבבן אדם, ואף שנמצא בו גם-כן מה שאינו טוב, אינו מסתכל על זה, כמו שכתוב (במדבר כ"ג): לא הביט און ביעקב, מכל שכן שהאדם אסור לו להביט על חברו לרעה, ולמצא דוקא מה שאינו טוב, ולחפש ולמצא פגמים בעבודת חברו, רק אדרבה מחיב להביט רק על הטוב (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י"ז), וצריך להשתדל למצא ולחפש איזה למוד זכות בעבודת חברו, ועל-ידי-זה ומשיך על עצמו אור בהשגחתו יתברך, אף שהוא עדין מנח בעמקי עמקים בהשאל תחתית ומתחתיו, אבל בזכות שמלמד זכות על אחרים, על-

ידי-זה ימשך עליו אור נורא ונפלא מהארת האין סוף
ברוך הוא.

ג.

אהובי, אחי היקר! הרגל את עצמך לדון את כל
בר ישראל לכף זכות, ותדע שאין שום מציאות בלעדיו
יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ועל-כן כל
מה שנארע מבעל בחירה, זה רק מרצונו יתברך, וזה
האדם הוא רק השליח להוציא מהכח אל הפעל
גזרותיו יתברך, ועל-כן מה ולמה לך לדון את חברך
לכף חוב, שגורם לך צרות ורעות רבות, יותר טוב לך
לדונו לכף זכות — אשר הוא רק שליח ממנו יתברך,
ועל-כן ראה לשוב עד המכה אותך ותבוא אליו יתברך
בלב נשבר ונדכא, במקום לצאת ולריב עם זלתיך, וזכר
כלל זה תמיד, ואז טוב לך לנצח.

ד.

אהובי, אחי היקר! הרגל את עצמך לדון את כל
בריה לכף זכות, ואז כל מהלך מחשבתך ישתנה

לטובה, פי עקר בלבול דעת האדם — שמתבלבל תמיד, הוא רק מחמת שדן את כל אחד לכף חוב, וזה הורס לו את כל החיים, והוא תמיד חושד בחברו פן ואולי רוצה רק את הרע שלו, ועל-ידי-זה נתבלבלת דעתו, ושורה תמיד במתחים חזקים ועצבון ודכאון פנימי, אבל כשתרגיל את עצמך לדון תמיד את חברך לכף זכות, אז לעולם לא תקנא את שום ברך שבעולם, ולא יהיו לך שום מתחים ועצבנות ודכאונות, ותהיה באריכות אפים ובשישוב דעת נפלא; אשרי הזוכה לדון תמיד את אחרים לכף זכות, וירגיש טעם אחר בחייו, ויהיה תמיד בשישוב הדעת אמתי.

ה.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, פי בזה העולם עוברים על כל אחד צרות ויסורים אחרים, ואין לך אדם שאינו סובל מרירות והרפתקאות, ושום ברך אינה יודעת זאת, ועל-כן לפעמים תפגש איזה אדם עם פנים עצובות, או שאמה נותן לו שלום, והוא אינו מחזיר לך שלום, אל תתנפל עליו, ואל יהיה בלבך עליו שום דבר רע, רק ראה ללמד עליו זכות, כי מה

אתה יודע מה שהאדם הזה סובל, ואילו משברים וגלים עוברים עליו מבית ומבחוץ, ועל-כן אין לו עצבים אפלו לחשב ממך, ומכל שכן שאין לו חשק לדבר עמך, ועל-כן ראה ללמד עליו זכות, ותרחם עליו, ואם תוכל לעזור לו באיזו דרך שכרף יכפל בשמים, כי אצלו יתברך מאד יקר כשאדם עוזר לזלתו, ומכל שכן כשזוכה לשמחו ולקרבו אליו יתברך, זה מאד מאד חשוב בשמים, ומתפארים עמו שם מאד; אשרי מי שזוכה לשמח בני אדם תמיד, ואשרי מי שזוכה לדון את כל אחד לכף זכות; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

ו.

אהובי, אחי היקר! עליך לדעת, כי כל המריבות והמחלוקות והקטטות בין איש לרעהו ברחוב, ובין איש לאשתו בבית, וכן בין השכנים וכו', הכל נמשך רק על-ידי עצבים שבאים בדרך כלל על שאינו רוצה לדון את חברו לכף זכות, ואינו רוצה להשתדל להבינו, ומזה יוצאות כל המריבות והקטטות, עד שנכנסים בכעס ורציחה כזו, שכבר אי אפשר לדבר

אָחד עִם הַשָּׁנִי. וְשׁוֹנְאִים אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי שְׁנֵאת מוֹת.
 רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וְאִם הָיָה מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַכֵּת בַּמִּדָּה
 הַיְקָרָה הַזֹּאת שֶׁל לְמוּד זְכוּת, אִז הָיָה תָּמִיד דָּן לְכַף זְכוּת
 אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִף פַּעַם לֹא הָיָה יוֹצֵא לְחֻלְק עִמוֹ,
 אֲדַרְבֵּה בְּכָל הָעוֹלוֹת שֶׁלוֹ הָיָה מוֹצֵא אִיזָה לְמוּד זְכוּת,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה נוֹפֵל הָרַע עַל רֵאשִׁים, וְהוּא הָיָה יוֹצֵא
 בֶּן חוֹרִין לְגַמְרִי; עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר,
 לְהַטּוֹת תָּמִיד כָּלפִי חֶסֶד, וּתְלַמֵּד זְכוּת עַל כָּל־סָם, וְעַל-
 יְדֵי-זֶה לֹא יִהְיֶה לָךְ שׁוּם עֶסֶק עִם אַחֲרִים כָּל־ל, וְתִנְצֵל
 עַל-יְדֵי-זֶה מִכָּל רַע וּקְטָטָה וּמְרִיבָה, וַיִּשְׁרֶה הַשָּׁלוֹם
 אֲצִלְךָ תָּמִיד.

ז.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! רָאָה לְהִיּוֹת חֲזוֹק בַּמִּדָּה הַיְקָרָה
 שֶׁל לְמוּד זְכוּת, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּבֵיתְךָ עִם אִשְׁתְּךָ וַיְלָדֶיךָ,
 הַרְגֵל עֲצָמְךָ לְדוֹן אוֹתָם תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְאִף שְׂאֵתָה
 רְצִיטָה שְׂתִנְהַגּוּ בְּאִפְן אַחֵר לֹא כְמוֹ שְׂמִתְנַהֲגִים עִכְשָׁו
 וְכוּ', וְהֵם עוֹשִׂים בְּדִיּוֹק הַהַפּוּךְ, וְקָשָׁה וְכָבֵד לָךְ כְּבָר
 הַמְרִיבוֹת וְהַצְעָקוֹת וְהִלְלוֹת בְּבֵיתְךָ וְכוּ', וְעַל-כֵּן אִם
 אַתָּה רוֹצֵה לְמַנְעֵ אֶת עֲצָמְךָ מִכָּל זֶה, רָאָה לְהַרְגִיל אֶת

למוד זכות

ריז

עצמך במדה היקרה של למוד זכות, אשר אין ערוף למדה היקרה הזו העולה על כל המדות הטובות, כי באפן הזה של למוד זכות, אתה יכול להפך את האדם הקשה והקשוח ביותר אליה, כי תכף ומיד כשאתה דן את משהו לכף זכות — הן בביתך והן בחוץ, תכף ומיד אתה שובר ממנו את הרע שלו, וכבר לא יכול להזיק לך, כי עקר הצער והמכאובים והמרירות והקטטות שיש — בין בבית ובין בחוץ, הם כשנתגבר הרע של האדם, ורוצה לנקם בחברו העושה לו רשעות וכו', וכן בבית — אחד רוצה לנקם בחברו, או הפעל באשתו, או להפוך — האשה בפעל, או הילדים — אחד נוקם באחיו וכו', או בזהורים פנהוג בכתים שמדת הרע והרשעות והנקמה בוערת בטבע בני אדם, ואם מחזירים להם כגמולם, אזי מתגברים הרשעות והקטטות והמריבות והצעקות והיללות יותר ויותר וכו', ונתהפך הבית לגיהנום ממש, מה שאין כן אם הולכים בדרך הנפלאה של למוד זכות, שתמיד מלמדים זכות ואומרים לעצמם — תעזב אותה וכו', תעזב אותם וכו', הכל מחמת עצבים וכו', ואינם מכוונים אל מה שצועקים וכו', ומשתדלים למצא כל מיני זכות, ורק מיטיבים עמם, על ידי זה נגמר כל

הספור של הרשעות והנקמה והמריבות, והכל נשבר ונתבטל, ועוברים על הכל בשלום, על אף כל הצרות והיסורים והמרירות, כי העצה הנפלאה הזו של למוד זכות, עולה על כל העצות, ועל ידה נשבר כל הרע, ונשאר רק הטוב.

ח.

אהובי, אחי היקר! ראה להכניס את אמת מציאותו יתברך בתוך חייך, ועל-ידי-זה תהיה רגיל לדון את כל אחד לכף זכות, ותשתדל להבין את כל אחד, ותדע כי אין שום ברירה רוצה להזיק לך, רק אתה מדמה לעצמך המיונות, ויש לך עצבים, כי על-פי-רב כל אלו הדגים תמיד את כלם לכף חובה, הם ממרמרים עד מאד, וכועסים על כל ברירה שבעולם, ונדמה להם, כאלו כל אחד רוצה רק את רעתם, ועל-ידי-זה יוצאים בשצף קצף נגדם, ובאמת הכל הוא רק עצבים שמכניסים אחר-כך בהאדם מתחים גדולים, לא כן מי שזוכה לדון את כל ברירה לכף זכות, הוא תמיד רענן ומישב, ואין לו שום עצבים ומתחים, ואין לו שום טענות ומענות על אחרים; על-כן ראה, אהובי,

אחי היקר, איך שעברו עליך כבר חייך עד עכשו, במרירות ועצבון ודכאון ועצבים ומתחים, מדוע לא תקח את עצמך בידך, ותרגיל את עצמך במדה היקרה והנפלאה של למוד זכות, ותהיה רגיל ללמד זכות על כלם?! ועל-ידי זה לא יהיו לך שום מריבות וקטטות עם שום ברך שבעולם, ולא תפנס בעצבים, שיכניסו בך מתחים, רק תהיה תמיד מישב בישוב דעת נצחי; אשרי המצית! ואז טוב לו בזה ובבא.

ט.

ראה, אהובי, אחי היקר, לדון את כל בר ישראל לכף זכות, כי מה יהיה לך כבר כשתלך תמיד עם קנאה ושאנה על זלתיך?! הלא תאכל את עצמך עם עגמת נפש ויסורים ומכאובים, ומאומה לא ישאר לך, אבל אם תרגיל את עצמך לילך תמיד בדרך הנפלאה הזו של למוד זכות, ותמיד תלמד זכות על זלתיך, אז כל חייך ישתנו לגמרי מהקצה אל הקצה, כי סוף כל סוף ימינו ולילותינו פורחים, כענן עובר וכצפור פורח, ומה יהיה לנו אם נלך בדרך של קנאה ושאנה, ולדון את חברנו לכף חוב?! הלא אל מאומה לא נגיע, רק נפל

יותר ויותר בשאול תחתית ובפח יקוש, ונמרר את חיינו בחנם על לא דבר; על-כן ראה, אהובי, אחי היקר לדון את כל ברִיה לכף זכות, ואתה צריך לדעת, כי על כל ברִיה עוברים בזה העולם משברים וגלים, וכל אחד עסוק עם עצמו, ועל-כן ראה לדונו לכף זכות תמיד, ואז יהיה טוב לך תמיד.

י.

אהובי, אחי היקר! ראה להרגיל את עצמך לדון את כל אחד ואחד לכף זכות, כי עליך לדעת, כי על כל אחד ואחד בזה העולם עובר מה שעובר — ירידות ונפילות, קטנות והשלכות וחלישות הדעת וכו', טרדות ובלבולים וכו' — הן מעצמו, והן בביתו וכו' וכו', ועל-כן עליך לדונו לכף זכות, כי מה אתה יודע איך שהוא סובל ואיך שהוא שבור כחרס הנשבר, ובזה שתדונו לכף זכות, ידונו אותך לכף זכות מן השמים.

עליך לדעת, כי בדרך כלל כל אדם דן את חברו כפי ראות עיניו, ועל-כן אם אינו מחיך לו וכו', או אינו מדבר עמו וכו', או רואה אצלו איזו הקפדה, תכף ומיד

למוד זכות

רכא

הוא קופץ עליו ומתקוטט עמו, ודן אותו לכף חוב, ובאמת היא טעות גמורה, כי מה אתה יודע מה שהלה סובל; ועל-כן ראה להרגיל את עצמך לדון את כל אחד ואחד לכף זכות, ותרחם על כל בריה וברייה בזה העולם, ותבין ותשפיל את אשר לפניך, ואז — אם תלך בדרך זו, כלם יאהבו אותך, כי מי שרגיל בלמוד זכות, ומלמד זכות על כל אחד ואחד, ומקבל את חברו בסבר פנים יפות, על-ידי-זה קונה לעצמו הרבה אוהבים, וכלם מחבבים אותו, מאחר שהוא מבין ומרגיש בצרותיהם ובעיותיהם וכו', מה שאין כן מי שהוא תמיד קפדן, ומלמד חוב על אחרים, ואינו מתחשב בצרות אחרים, ודן את כלם לכף חוב, שונאים אותו מאד, ואין רוצים להתחבר עמו.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, להרגיל את עצמך לילך במדה היקרה הזו של — לדון את כל אחד לכף זכות, ותרחם על כל בריה, וכל המרחם על הבריות, מרחמים עליו מן השמים, והדן את אחרים לכף זכות, דנים אותו לכף זכות, ובזכות זה שתרחם על אחרים, ותדונום לכף זכות, ירחמו עליך מן השמים, וידונו אותך תמיד לכף זכות.

יא.

אהובי, אחי היקר! ראה לדון את אשתך ואת בני ביתך וילדיך תמיד לכף זכות, ותעזר להם בכל מה שאתה יכול, ואף שהרבה פעמים אינם עושים רצונך וכו', ועוד עושים ההפוך מרצונך וכו', עם כל זאת ראה לדונם לכף זכות, כי בזה שתלמד זכות על אשתך ועל ילדיך, בזה תחזיק בידם וכו', מה שאין כן אם תדונם לכף חוב, חס ושלום, אז לבסוף יברחו ממך, ויעבר עליהם מה שיעבר וכו'.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, להרגיל את עצמך לדון תמיד את אשתך לכף זכות, וכן את ילדיך, ואף שאני יודע שעובר עליך מהם מה שעובר, שאתה סובל מהם צרות ויסורים, דינים ומכאובים, עם כל זאת עליך לדונם תמיד לכף זכות, כי אתה צריך להיות הגדול וכו', והמישב וכו', וצריך שתדע שהם בדעתם קטנים ממך וכו' וכו', וכדרך הגדול שצריך תמיד לשמר על הקטן ולחזקו ולאמצו ולהגביהו ולעזרו וכו' וכו', כמו-כן צריך הבעל והאבא תמיד לדון את אשתו ואת ילדיו לכף זכות, וישתדל לעזר להם בכל יכולתו, ובזה יגביה אותם תמיד ויצליחו, ואז יהיה טוב גם לו.

על-כן ראה למחל לאשתך ולילדיך, ותדונם לכף זכות תמיד ותשתדל בכל מיני אפנים שבעולם למצא בהם איזו נקדה טובה ואיזו זכות, ועל-ידי-זה תזכה שיהיה ביתך גן-עדן ממש, כי אם, חס ושלום, תעשה ההפוך — ותמיד תדון את אשתך ואת ילדיך לכף חוב, ותשתדל להשפילם ולשברם, אז יתהפך ביתך לגיהנום ממש, ואז יהיה לך רע ומר מאד מאד.

על-כן הרגל את עצמך במדה היקרה הזו של למוד זכות, ואז תראה רב נחת מהם, ויהיה ביתך בית חס, ותמיד תרצה לגור בתוך ביתך.

יב.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כמו שאסור לדון את חברו לכף חוב ולהשפילו ולגרשו ולרחקו וכו', כמו-כן אסור לדון את עצמו לכף חוב ולהשפיל ולגרש ולרחק את עצמו וכו', אדרבה האדם צריך להרגיל את עצמו למצא תמיד נקדות טובות בו, ולידע שהוא עדין עוד לא הכי גרוע וכו', וכי עדין הוא יכול גם-כן להצליח בחייו וכו', והוא גם-כן יכול להתקרב

להקדוש ברוך הוא וכו', ועדין יש לו תקנה גדולה, ועל-ידי שישתדל בעצמו ללמד זכות על עצמו, על-ידי-זה באמת יתעלה מכף חוב לכף זכות, ויזכה להצליח, כי רב בני אדם מה שאינם מצליחים בחייהם — הן בגשמיות והן ברוחניות, הוא רק מפני שדנין את עצמם תמיד לכף חוב, ושונאים את עצמם ומשפילים את עצמם, כאלו אבד מנוס ותקנה מהם, ותמיד רואים חוב לעצמם.

ועל-כן ראה להרגיל את עצמך במדה היקרה של למוד זכות — לדון את עצמך תמיד לכף זכות, ותכניס בעצמך ידיעה זו — שאתה פן יכול להצליח וכו', ואתה פן יכול להתעלות ברוחניות ובגשמיות, פי תהלה לאל יש בך הרבה טוב, ובזה שתלמד עליך זכות, בזה תזכה להתעלות תמיד.

יג.

צריך שתרגיל את עצמך, אהובי, אחי היקר, לילך בדרך הנוראה והנפלאה שקבלנו מרבנו, זכרוננו לברכה, של למוד זכות, הינו שתמיד תלמד על עצמך

למוד זכות

רכה

זכות, ותחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי כל מי שנפל וירד וכו' וכו', ואבד את שני העולמות, רחמנא לצלן, הכל היה מפני שלא הלך בדרך הנוראה והנפלאה הזאת של למוד זכות, אלא תמיד דן את עצמו לכף חוב, ותמיד ראה לעצמו רק חובות וכו', ואיך שאין לו שום תקנה ותקנה כלל וכו', ועל-ידי-זה נפל במקום שנפל וכו', עד שבא לכלל יאוש, עד שנתקרה לגמרי מהאמונה הקדושה, ועד שבא, רחמנא לצלן, לכפירות ואפיקורסות גמורים, ועל-ידי-זה נעקר משני העולמות, וכל זה נמשך רק על-ידי שאינו רוצה ללכת בדרך הנוראה והנפלאה הזו של למוד זכות, כי תכף ומיד כשאדם מתחיל לדון את עצמו תמיד לכף זכות, ובכל פעם מוצא בעצמו רק נקדה טובה, אז הוא תמיד יצליח ויתעלה, כי איך שהוא עדין יש לי תקנה לתקן הכל, ועדין אני יכול להגיע ברוחניות ובגשמיות אל מה שאני צריך להגיע, ועדין יש לי גם-כן כחות עצומים להצליח בחיים.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, שתלך בדרך הנפלאה והנוראה הזאת של למוד זכות, שאנו מקבלים מהצדיקים האמתיים שבכל דור ודור, שהם קבלו

מבחירי הצדיקים יחידי הדורות, היכולים לגלות את אמתת מציאותו יתברך לכלם, ולהראות ולגלות לכלם את נקדת חיות אלקות שיש בהם, שזה בעצמו הנקדה הטובה שיש אצל כל אחד ואחד, ועל-ידי שמוצאים אותו יתברך — הינו הנקדה הטובה, על-ידי-זה נכנסת בו התחזקות עצומה, וזוכה להתעלות ברוחניות ובגשמיות; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, רק הולך בדרך הנפלאה והנוראה הזו של למוד זכות, שאז בודאי יצליח בחיים.

יד.

אהובי, אחי היקר! ראה להרגיל את עצמך לילך במדה היקרה של למוד זכות, ותמיד תלמד זכות על כל בר ישראל, וזה ימשיך בך טהרת המוח וטהרת הלב, כי עקר בלבול המוח ועקממיות שבלב בא רק על-ידי שדנים את כל אחד לכף חוב, כי כשאדם דן את חברו לכף חוב, ורואה אצלו רק את הרע, על-ידי-זה נתבלבלת דעתו ונתעקם לבבו, עד שחשך ומר לו, ורואה את כל העולם בצורה ובדמות חשוכה, אז מר ורע לו מאד מאד, מה שאין כן כשאדם מרגיל את

עצמו לדון את כל אחד ואחד לכף זכות, אז זוכה לשוב הדעת ולהרחבת הלב, והכל מאיר לו, ורואה עולם מלא אור, וכל חייו משתנים לטובה, וחי חי נחת.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, להרגיל את עצמך לילך במדה היקרה הזו של למוד זכות, ותמיד תדון את כלם לכף זכות, ואז תראה ערכות נעם זיו חיות אלקותו יתברך, המחיה ומחיה ומקים את כל הבריאה כלה.

כי באמת בזה שידון את כל אחד לכף זכות, בזה מגלה את טהר לבבו, איך שהוא כסא לאלקות, כי עקר הטוב הוא אלקותו יתברך, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה): טוב השם לכל וגו', הינו כי רק הקדוש ברוך הוא טוב, ועל-כן כל נקדה טובה שיש בכל מקום הוא רק הקדוש ברוך הוא בעצמו, וכזה שאדם מרגיל את עצמו לחפש את הנקדה הטובה אצל כל אחד ואחד, שהוא הטוב הגנוז, בזה נתגלית לו אמתת מציאותו יתברך — בחינת הנקדה הפנימית, וכשמאירה בו הנקדה הזאת, אז זוכה לחזות בנעם השם ולבקר בהיכלו.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֵצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל
 רק תמיד הולך בדרך הנפלאה והנוראה הזו של למוֹד
 זכות, ומלמד זכות על כל בריה ובריה, ובפרטיות
 בביתו, ומשתדל להטות תמיד כלפי חסד, שאז
 יתאחדו יחד האלקות המחיה אותו הדבר ואותו חלק
 מהבריאה, ויכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, המלבש
 בפרטי הבריאה; אשרי לו!

טו.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, שאין לך עוד טוב
 בזה העולם ברוחניות ובגשמיות לעבר בנקל את
 החיים כמו המדה היקרה של למוֹד זכות, אשר אין לך
 עוד מדה טובה מכל המדות הטובות כמו מדה זו —
 להיות רגיל ללמד זכות על כל בר ישראל, ולהשתדל
 למצוא בו את הטוב הגנוז שיש בו, שהוא הנקודות
 חיות אלקות שיש בכל בר ישראל, כי באמת ישראל
 הם באים ממחשבה דקדשא בריך הוא מרום גבהי
 מרומים במקום שאין יד שכל האנושי יכול למשמש
 בו וכו' וכו'.

ועל-כן צריך לחפש ולבקש את הטוב בכל בר ישראל, ועל-ידי-זה יכולים להחזירו בתשובה אליו יתברך, וככל שמחפשים ומבקשים את הטוב בכל בר ישראל, על-ידי-זה מגלים את פנימיות אמתת מציאותו יתברך, אשר הוא גנוז ונסתר בתוך כל בר ישראל.

וכן צריך אדם להרגיל את עצמו לחפש ולבקש את הטוב הגנוז שיש בו, ואף שמרב עוונותיו וכו', ומכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות הוא נשבר לגמרי, ונדמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה, חס ושלום, וכו' וכו', עם כל זאת צריך להרגיל את עצמו למצא את הנקדה הטובה שיש בו, וירגיל את עצמו במדה היקרה הזו של למוד זכות, ועל-ידי-זה יזכה באמת לצאת מהרע שנלכד בו, כי בהתגלות פנימיות נקדתו הטובה, בזה יתגלה האור האלקי השופע בו, ויזכה לחזר באמת אליו יתברך תמיד; אשרי הדין את עצמו ואת אחרים תמיד לכף זכות, ואז ידונו אותו מלמעלה תמיד לכף זכות; אשרילו!

תם ונשלם, שבח לאל עולם!

שָׁמַעְתִּי מֵאִישׁ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ
שֶׁסָּפַר, שֶׁפַּעַם אַחַת אָמַר לוֹ רַבְנוּ ז"ל
עַל עֵצֶם הַתְּגַבְרוּת הַיֵּצֵר הָרַע, רַחֲמָנָא
לְצַלָן, עָנָה וְאָמַר: אֲנִי יָדַעְתִּי הַיֵּצֵר הָרַע
שֶׁלָּכֶם, אֱלוֹ הָיָה לוֹקְחִין מִכֶּם הַיֵּצֵר הָרַע,
הָיָה הוֹלְכִין וּמְקַלְחִין צְנוּרוֹת מְלֵאִים דָּם,
וְכָל הָעוֹלָם הָיָה מְלֵא דָם. אֶפְלוּ כְּשֶׁתְּהִי
אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים, צָרִיף לָכֶם זְכוּיָה גְדוּלָה,
שֶׁתִּדְעוּ עֵצֶם הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁלָּכֶם שֶׁהָיָה
לָכֶם, רַק אֲנִי יָדַעְתִּי אוֹתוֹ.
(חַיֵּי-מוֹהַר"ן, דְּפוּס חֲדָשׁ, סִימָן שׂא)